

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Melyben: Vidéken:
 Egy hóra . . . 1 kor. Egy hóra . . . 30 Hfl.
 Negyedévre . . . 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Feloldó szerkesztő:
IV. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és lapnyájdonosok:
HOFFMANN és KRÖNOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

„Az egész ország megőrült.“

Az „Egyetértés“ egyik számában foglalt közlés szerint a választások eredménye felett gróf Tisza István azt mondotta: „Az egész ország megőrült.“ Nem, miniszterelnök ur, nem örült meg, csak kezd kijózanodni a 67-iki nemzet sorvasztó, végkövetkezményeiben nemzetirtó kiegyezés borzalmas dicsőségéből. Nem, miniszterelnök ur, nem örült meg, csak kezd levetni azt a kényszerkabátot, melyet excellentiád és elődei az 1874-iki évi fuzió óta huztak reá a magyar nemzetre.

Igen, az 1874-iki évi fuzió egy nagy bolondítás volt, hová tették a magyar nemzetet, ámitották, bolondították, hangzatos jelszavak alatt; tele kiabáltak a világot rohamos, örvendetes haladással. Am az a rohamos haladás az állami adósságok rengetegének megteremtésében, a közép osztály, a magyar nemzet lelkének kipusztításában, a kisbirtokos és munkás osztálynak, a magyar nemzet erejének Amerikába való kitolonczoltatásában nyilvánult.

A kormányzati rendszer nem állott meg utjában, az erőszak terére lépett. Keresztül gázol törvényeken, jogszabályokon, hogy a nagyhatalmi érdek tovább fejlesztésében akadálytalanul, a hatalom teljességével reá ne-

hezdedjék a koldussá tett magyar nemzetre.

Rendszeresen keresztül vitték az 50-es évek bécsi politikáját: Die Leüte in einfalt, und dummkeit zu erhalten, und arm zu machen. És megcsinálták Magyarországból Kárpátoktól Adriáig és a Dunáig terjedő határolt bolondok házát, melyből a magyar emberek a kényszer-zubbony levetésével menekültek s menekülnek rohamosan Amerikába, az itthon maradottak pedig a mai választásnál levetették a kényszer-zubbonyt s megmutatták azt, hogy nem örültek.

Az örültség abban a kormányzati rendszerben nyilvánult, amelyet az 1874-iki évi fuzió óta rendszeresen gyakoroltak hazánkban.

A mely rendszer a törvényeken, házszabályokon elkövetett erőszakban a legteljesebb hatalmi göggel nyilvánult meg. A mai választásokban a magyar nemzet élő tiltakozását fejezte ki ama rendszer ellen, amely tiltakozást sem hivatalos kényszer, sem a pártkassza nem nyomhat el többé.

Az 1875. évi tcz. osztályozási rendszerével a földadó terhét a közép és kisbirtokosok vállaira rakta; annak arányában a pótdók temérdek neme rájuk nehezedett, közterheiket az évben csak egyszer, aratás és terményeik értékesítése után voltak képesek fizetni,

de addig négyszer exequálták, licitáltak előző, szintén pénzbe kerülő intés után; eleintén drága kölcsönhöz folyamodtak, hogy fizethessenek, élhessenek; az is ment egy ideig; de terheik mód nélkül megszapordtak, úgy hogy különösen a kisbirtokosok, terményeik őszi értékesítése után kifizetvén közterheiket, télére már családostól együtt mezitláb, kenyér nélkül maradtak. A középbirtokosok elpusztultak, a fél és egész telkes magyar emberek kivándoroltak s kivándorolnak.

Az 1883. évi tcz. megszüntette, de megteremtette az uzsorát. Az uzsorások a humanitás és segítség czime alatt gründolták a vidéki pénzintézeteket — ma már ötezer s néhány száz város és községben fentálló hazai 3614 pénzintézet — tisztelet a kivételeknek — birka nyájként nyirja a magyart a magas osztalék kedvéért. A magyar nemzet azoknak a zsebébe került. Közöttük a nemzetiségi pénzintézetek kiterjesztették működésüket a magyar földre, s megveszik azt. Idegenek nyomulnak előre, s veszik meg a magyar földet. A magyar ember eladja tüzhelyét s menekül Amerikába.

Büntető, kihágási törvényeink — utóbbiaknak se szeri, se száma s ismeretük hiányában a magyar ember akadémiát nem végezhetvén, lépten-

A tetszhalál.

A legtöbb ember alig ismer valami rettenetesebb szót, mint a *tetszhalál*. A fantázia rémitően kiszinezi, folyton az élve eltemetett van előtte vagyis a fogalomnak mindig borzalom a kísérője. Pedig mind ez az aggodalom fölösleges, mert a tetszhalál fogalma helytelen és a valóságban egyáltalában nem is létezik. A legtöbb laikus sokszor gondol arra, hogy hátha mint tetszhalottat temetik el. Ez egészen téves fölfogás, az a kérdés tolikodik most föl, vajjon egyáltalában van-e oly állapot, a melyet a fölületes szemlélő, vagy a laikus a halállal összetéveszthet. Erre csak igennel felelhetünk.

Vannak oly betegségek, a melyeknél a lélekzés és a szívműködés annyira redukálódik, hogy a laikus könnyen azt hiheti, hogy az illető meghalt. E betegségekhez tartozik első sorban az idegrendszerből eredő ugynevezett *kataleptikus* állapot és a bódító mérgekkel való mérgezések egész sorozata. Természetesen csak a laikus eshetik ezeknél csalódásba. Az állatoknál is van olyan állapot, a mely a halálhoz igen ha-

sonló, így bizonyos állatok téli álma, továbbá a reptiliák és amfibiák állapota szárazságban stb. Ha most azt kérdeznék valaki, hogy a bekövetkezett halált nehéz-e megállapítani, erre következő a felelet: az orvosra nézve a halál konstatálása nem jár nehézséggel és abszolút bizonyos a megállapítása. Ellenben kétségtelen, hogy a laikusokra nézve vannak bizonyos nehézségek. Ha végre elérnők, hogy minden egyes halálesetet orvos konstatáljon, úgy egyszerre megszűnne a tetszhaláltól való ostoba felelem. Sajnos, ez még mind a mai napig nem volt keresztülvihető. Tudvalevőleg majdnem minden civilizált országban törvény rendel el a halottkémlést, de az még mindig nem sikerült, hogy a halottkémlést kizárólag orvosok gyakorolják.

Az is bizonyos, hogy a törvényt nem tartják meg rendesen falu helyen, vagy valami epidémiától gyakorta megvert vidéken. De a törvény gondoskodott egy másik elővigyázati szabályról is, a mely kizárja azt, hogy valakit élve eltemessenek. Ez a rendszabály az a határidő, a mely a halál beállásától a hulla eltakarításáig terjed. Ennek legalább negyvennyolcz órának kell lenni. Ez

a határidő arra való, hogy alkalom legyen esetleg a másodszori kémlésre is, továbbá, mert a halálhoz hasonló állapotban ezen idő alatt oly változások állnak be, amelyeket a laikus a jelenlevő élet jeleinek veend. Negyvennyolcz óra slatt a halálnak oly kétségbevonhatatlan jelei mutatkoznak, hogy a nem orvos is teljes bizonyossággal megállapíthatja azt. Ez a negyvennyolcz óranyi határidő bizonyos körülmények között meg is rövidíthető.

Halálos kimenetelű baleseteknél, fertőző betegségekkel, a rothadás nagyon gyors beállásánál a forró évszakban az orvos az eltemetést rögtön a halál után megengedheti, sőt el is rendelheti. Tehát, mint mondtuk, a halottkémlést nem mindig orvos végzi, hanem laikusok is, a kiket funkciójukra előzőleg alaposan kioktataak. Minden természetesen a tényleges tudástól és tapasztalástól és a legnagyobb lelkiismeretességtől függ. A negyvennyolcz órás törvényes határidő mintegy biztosíték az esetleg tudatlan vagy lelkiismeretlen halottkémlő laikusok szemben, mert arra nincs példa, hogy valaki negyvennyolcz óráig a halálhoz hasonló állapotban feküdt volna a nélkül,

nyomon botlik bele — a pénzbírság rendszerével, az idézések folytán előálló utazásköltségei s idővesztéssel, közigazgatási hatóságaink felületességével, zaklatásaival szörnyű pusztítást végeznek. A magyar ember erkölcsé, szokásai, életviszonyaival ellentétben álló ama törvényeink a doktrínerek által idegenből átültetve, a magyar emberre rá huzva — mert a törvény nem tudásával senki nem védekezhetik, azokat a törvényeket pedig magyar népünk nem ismeri, és nem is ismerheti — elkészerítik a magyar embereket, szöknek tehát Amerikába.

Iparunk, kereskedelmünk nincsen, mert gyáripárunk teljesen hiányzik. Kereskedőink az osztrák gyárosok és nagykereskedők árusítói, ugyszólván boltos inasai.

Vasiparunk válsággal küzd. Kohóink sokrésze megszüntette üzemét. Liszt iparunk hanyatlott, cukoriparunk a termelők rovására működik.

Alkotmányos kormányzati rendszerünk minden téren a nagy hatalmi és 67-es kiegyezés mindenáron fentartása érdekében nemzet irtó rendszerre vált.

A mai képviselő választásoknál nyilvánult magyar nemzeti akarat tiltakozás ama kormányzati rendszer ellen, s valóban ideje annak, hogy az megdőljön. Hatalmi erőszakkal Magyarországot kormányozni nem lehet. A hatalmi erőszak és alkotmányos kormányzás egymást kizárják. Így ítélte a nemzet.

Bolner Károly.

Az orosz rémuralom borzalmai.

A zsidókat mézszárolni fogják.

Pétervárott elcsöndesedtek a kedélyek, hanem annál hatalmasabb a forradalmi láz egész Oroszországban.

Falvakban, városokban megtagadják az

hogy a környezet valami változást észre ne vett volna.

Rendesen két halottkémlést ír elő a törvény. Az első csak a valószínű halál megállapítása. Ennek jelei: a vérkeringés megszűnése, a szem elváltozása, a lélegzés hiánya, a hulla kihülése és megmerevedése; a második vizsgálat a halál kétségtelen megállapítása, a hulla felvételéből és a hullaszagból stb. Sok esetben már az első vizsgálatnál a halál okától függ, megállapítható-e a biztos halál. A tetszhaláltól és az élve eltemetés-től való rettegetés oly elterjedt és nagy, hogy igen sokan végreindulásukban intézkednek arról, hogy halálukról bizonyosságot szerezzenek a hozzájuk tartozók. Így gyakran meg-hagyják az orvosnak, hogy haláluk után az ötéret nyissa fel és tüvel a szívet szurja keresztül. Ezek az intézkedések nincsenek bizonyos naivitás híján, mert vagy fölösle-gesek, vagy pedig egyenesen gyilkosságot kívánnak az orvostól. Mindez az aggodalom teljesen fölösleges és az orvosi halottkémlésnél egészen tárgyátalan. Ha pedig valaki mindezek után is akar valamit tenni, az rendelje el, hogy a kémlést néha csak orvos végezheti. Ekkor egészen nyugodtan fe-küldhetik a koporsóban az illető.

engedelmességet a hatóságoknak és szem-beszállanak a csendőrséggel és katonasággal. A czár emberei tehetetlenek, mert nekik helyütt a katonaság a néppel tart.

Mai távirataink ezek:

Oroszország lángban áll.

Varsó, január 31.

Tollal nem írhatja azt a pusztítást, amelyet a fölingertűt nép végzett. Számos üzletet feltörték és kiraboltak. 16-18 éves ruhanczok kövekkel és botokkal dobál-ják be a kirakatokat és az utcái lámpáso-kat. A gyűlevész had behatolt a telefonhi-valalba és a telefonos kisasszonyokat távo-zásra kényszerítette. A hordárokknak és a bérkocsisoknak le kellett venniök egyenru-hájukat.

A legélénkebb forgalmu utcákon levő bérkocsikat erőszakkal hazahajtotta a tömeg. A közúti vasutak kocsi-jait feldöntötték.

A vasutak javítási munkálatainál talált munkásokat szétoszlatásra kényszerítették és sznrszámukat elpusztították. Csak nagy nehezen sikerült visszaszeríteni azokat a sztrájkolókat, akik a vasuti sineket szét akarták rombolni. A légszeszgyárban, va-lamint a vízműveknél katonáknak kell dol-gozniok. Mindinkább érezhetővé válik az élelmiszerek hiánya.

Gapon leberetváltatta a szakállát.

Pétervár, január 31.

A rendőrség tüvé teszi az egész várost, hogy Gapon lelkészét letartóztathassa.

Ez az igyekezete azonban meghiusul, egyrészt azért, mert a nép rejtegeti a híres agitátort, másrészt pedig azért, mert Gapon leberetváltatta a szakállát, mindennap más-fajta frizurát visel s hol lengyel zsidónak, hol katonatisztnak, hol rendőrnek öltözködik.

Halál a oázra!

Moszkva, január 31.

Körülbelül ezer diák és tisztviselő titkos gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy minden eszközzel véget vetnek a czezarizmusnak.

A gyűlés ezzel a kiáltással osz-lott szét:

— Halál a czárra!

A revolveres asszony.

Krakkó, január 31.

Mikor a csendőrök a népet kaszabol-ták, egy ház erkélyéről egy fehérrubás nő szólott és lekiáltotta a csendőröknek:

— Ne vétkeztek Isten ellen! Vagy pogányok vagytok?

Erre a csendőr visszaszólt:

— Hallgass r...

Az asszony revolvert rántott elő s többször rálőtt a gyalázójára, de nem találta el. Mikor a csendőrök észre vették, hogy az asszony lövedőz, sortűzet adtak az erkélyre. Az asszony több golyótól találva, holtan rogyott össze.

A nép, ezt látva, dühösen rávetette magát a csendőrökre és többet közülök a szó szoros értelmében darabokra szag-gatott.

Agyonlőtt anya és gyermek.

Pétervár, január 31.

Egy munkás felesége hat hónapos gyermekével a karján Carskoje Seloba akart menni, hogy a czárhoz juthas-son. A katonák megállították.

— Engedjete a czárhoz! — könyörgött az asszony — éhes va-gyok, a gyermekemet nem tudom táplálni.

A vezénylő tiszt, a nélkül, hogy több szót vesztegetett volna, tüzet vezényelt.

Az anya és a gyermek szörnyet halt. Mikor ennek hire elterjedt, óriási izgalom támadt.

A zsidókat mézszárolni fogják.

Pétervár, január 31.

Trepov főkörmányzó az izraeliták legelőkelőbb képviselőit felhívta, bírnák rá hitsorsosait, hogy álljanak újból munkába és értesítsék a kormányt a sztrájkolók szándékairól.

— Ha ez nem történik meg — ugymond — lehetetlen lesz megakadályozni a zsidóellenes zavargásokat.

A titkos rendőrségnek három emisszáriusát, akiknek működése már a kisenevi esetből ismeretes, Orosz-Lengyelországba küldték, hogy esetleg a kiseneviekhez hasonló jelene-teket rendezzenek.

Szintugy a keresztény értelmi-séghez is azt a fölhívást intézte Tre-pov, hogy szigoruan utasítsák a mun-kásokat a munkának újból való fel-vételére és ők is értesítsék a kormányt a sztrájkolók szándékairól. A főkor-mányzónak ez az eljárása nagy fel-háborodást kellett.

Politikai híreink.

— Budapest, január 31. —

Ferencz Ferdinánd Budapesten.

A néppárt egyik tekintélyes tagja, aki-nek összeköttetése a trónörökös környezeté-vel ismeretes, politikai körökben azt újsá-golta, hogy tudomása van arról, hogy a ki-rálylyal, aki február hó 10-én jön Buda-pestre, hogy a válság megoldását dülőre vigye, Ferencz Ferdinánd trónörökös is eljön a magyar fővárosba.

Tisza megérkezése.

Ma reggel megérkezett a geszti vadá-szatokról gróf Tisza István miniszterelnök, aki este tíz órakor utazik Bacsba a király elé. Ez a bécsi ut nehez vállalkozás lesz, mert tegnap a szabadelvűpártban azt újsá-golták, hogy a király Héderváry gróft sem akarta fogadni és egyáltalán semmi hajlan-dóságot nem érez arra, hogy szóba álljon a miniszterével.

A szabadelvűpártban tegnap foglalkoz-tak azzal a viselkedéssel, melylyel Tisza István fogadta a bukás hírében. Csütörtökön este hét órakor, amikor nagyjában ismeretes volt, milyen vereséget szenvedett a sza-badelvűpárt, a miniszterelnök Gajári Ödön-nel visszavonult a billiárd-szobába s egy óra hosszat karambolázott, anélkül, hogy csak ügyet is vetett volna az egyre nagyobb számban érkező sürgönyökre. Mikor Sturm Albert megkérdezte, vajjon nincsen-e va-lami közölni valója a sajtó számára, szar-kasztikus mosolygással vetette oda neki:

— Kedves szerkesztő ur, írja meg akár azt is, hogy az egész vonalon győztünk!

Másnap délu án minisztertanácsot tar-tott s nyomban ezután elutazott Gesztre va-dászni. A miniszterelnöknek az a terve, hogy lemondásának elfogadása után fiával együtt, aki most tette le a budapesti egye-temen a szigorlatot, elutazik Cambridgebe, ahol a fia folytatja tanulmányait, a volt mi-niszterelnök pedig üdülni akar.

A szabadelvűpárt értékesítése.

A szabadelvűpárt — úgy értesülünk — esetleg még ma, de e héten okvetlenül értékesítést tart, melyben elvi megállapodásra akar jutni követhető magatartására vonatkozólag. A párt két szempontot tart a szeme előtt a jövődő alakulásokban folytatandó szereplése vezető gondolata gyanánt: a *hatvanhetes alap megővését és a liberális eszme konvertálását.*

A pártban úgy gondolkodnak, hogy a dissidensek és a kormánypárt között a lex-Daniel elejtésével minden elválasztó momentum megszűnt. Ugy hallatszik, hogy gróf Andrassy Gyula már legközelebb érintkezésbe akar lépni báró Podmaniczky Friggyessel, a szabadelvű pártelnökkel, hogy a közös érintkezési pontok megállapításával kísérletet tegyen a kibontakozás iránt. A szabadelvűpárt-álláspontja az, hogy csak gróf Andrassy Gyula lehet a miniszterelnök. A Ház elnökéül Darányi Ignácot emlegetik s jellemző körülménynek tartják, hogy Széll Kálmán, akit gróf Andrassy Gyula kért fel arra telefonon, hogy jöjjön Budapestre s aki közben Bécsben is járt, kijelentette, hogy távol akarja magát tartani a politikától. A szabadelvűpárt kitünő politikusai úgy vélekednek, hogy Széll nem mer vállalkozni a — kibontakozás munkájára.

Érdekes, hogy ez a züllött, bukkott párt még mindig vezető szerepre aspirál.

„Excellenz Kossuth!”

Bécsből jelentik, hogy a N. W. Tagblatt vezércikkének az a címe, hogy „Excellenz Kossuth” s panaszos hangon, minden sorából kiáradó keserűséggel foglalkozik azzal a most már eltagadhatlan tényvel, hogy Kossuth Ferencz immár joggal reflektálhat Magyarország kormányára és a válság megoldására az ő befolyása is döntő. A lap, amely néhány nappal ezelőtt is áradozó hangon irt Tisza politikájáról, leplezetlen haraggal támad rá s hangsúlyozza, hogy a „monarchia nagy válságát” csak Tisza bátorsága okozta.

„A jogpárt.”

Gróf Andrassy Gyulának megbízatása esetére kormányalakítási terve az, hogy nem tartja fenn a szabadelvűpártot mostani alakjában, sőt nem is akar közjogi alapon pártot alapítani, hanem kidolgozza programját, melynek alapján kormányozni akar s az e végből felállítandó pártba való belépésre szólítja fel a képviselőház tagjait. Az a reménye, hogy a szabadelvűpárton kívül belépnek hozzá a dissidensek, a néppártnak 5—6 tagja, az újpárt és a függetlenségi pártból is legalább negyvenen (!)

A kormány vád alá helyezése.

Báró Bánffy Dezső, akinek előreláthatólag nevezetes és fontos szerep jut most a válságból való kibontakozás körül, érdekes nyilatkozatot tett egy újságíró előtt a vád alá helyezés kérdésében. A kereskedelmi szerződés kérdéséről volt szó s a volt mi-

niszterelnök hangoztatta, hogy egyenes törvényszegés, az 1899-iki törvény határozott megsértése, hogy a kormány minden felhatalmazás nélkül bátorságot velt magának arra, hogy Németországgal szerződési tárgyalásokba bocsátkozzék, sőt megállapodásokat létesítsen.

— Oly flagrális törvényszegés ez, — mondja báró Bánffy Dezső — a nemzet jogainak oly kijátszása, hogy *nemcsak gróf Tisza István miniszterelnököt, de gróf Goluchovszky Agenor külügyminisztert is feltétlenül vád alá kell helyezni. Ily vád alá helyezési indítványnak, ha más nem akad, én leszek a betérjesztője.*

Felhívás a pártokhoz.

A Kossuth-párt február 4-én feleszlatja az ellenzéki szövetkezést. Diszlekomán bucsuzik tőlük és már másnap közreadja felhívását az összes hatvanhetes pártokhoz, amelyben hivatkozással a nemzet döntésére, felszólítja őket, hogy térjenek valamennyien Kossuth elvei alapján. A függetlenségi biztos reménységgel hirdetik, hogy régi szövetsegeik egyharmada hozzájuk csatlakozik és hatvanhetes alapon többséget szervezni nem tudnak.

Üres fenyegetődzések.

Az Uj Hírek című kormányparát újság új választások lehetőségével fenyegetődzik, ezeket irván:

„Természetes, hogy a beszélgetések során ott settenkedik és kísért az új választás lehetősége. Emlekeznek Tisza István gróf szavaira, aki azt mondta, hogy fel fogja oszlatni a házat kétszer, ha kell háromszor. Mennyivel több ok van a Ház feloszlására ma, amikor a házszabálymódosításhoz nincs többség, de megapadt a kiegyezés védőinek a száma. A kiegyezés korszakos műve pedig érdemli, már alkotója emlékének tiszteletéből is, hogy a nemzet újból megkérdettségessék. A pártot nyílt fejű emberei valamennyien azt hirdetik, hogy új választás nélkül a képviselőház nekiindul a forradalomnak. Aki visszatudnak emlekezni, azok emlekeznek arra is, hogy a 60-as években háromszor választottak egymásután.”

Az orosházi választás.

Orosházán is éjjeli választás volt. Éjjel után hirdették ki az eredményt. A Kossuth-párti Veress Józsefet két ellenjelölttel szemben 1311 szavazattal illetőleg 333 szótöbbséggel választották meg képviselőnek.

Zsidó képviselők a t. Házban.

Az ellenzéki párt nagy diadala mellett apróbb je enségek is megragadják a figyelmünket. Ilyen jellemző tünet, hogy a szabadelvűpárt bank-igazgató-elemei majdnem teljesen megsemmisültek. Ezek a tulnyomóan zsidó hitű képviselők sorra megbuktak. Név szerint: Mandel Pál, Neumann Armin, meggyasszó Nagy Sándor, Heltai Ferencz, Wolfner Tivadár, Weisz Berthold és még többben.

Israelita vallású képviselő volt a jobboldalon 16 és ebből a tekintélyes számból csak öt maradt meg: Vészi József, Sándor Pál, Nemes Zsigmond, Révai Mór és Rosenberg Gyula. Ellenben az ellenzéken csak hét israelita vallású képviselő volt és pedig: Barta Ödön, Bakonyi Samu, Visontai Soma, Szatmári Mór, Molnár Jenő és Rajk Aladár Kossuth-pártiak és Vázsonyi Vilmos demokrata. Ezeket mind újból megválasztották.

Ezenkívül bekerült néhány új zsidó hitű képviselő: Kelemen Samu szatmári ügyvéd, Hieronymi Károly kereskedelmi mi-

nisztert buktatta meg Szatmáron, Farkasházy Zsigmond kiváló hírlaníró. Fellicsok Arthur képviselőházi alelnököt Eleden, dr. Hédervári Lehel elragadta Ujpest—Gödöllőt Wolfnertől, Somogyi Aladár dr. Törökszentmiklóson kibuktatta Borbély Gvurkát és dr. Szunyog Mihály Mátészalkán Nagy Lászlót.

Valószínű még, hogy dr. Leitner Adolf demokrata és Mezőfi Vilmos, a magyar nemzeti alapon álló szocialista a függetlenségi párt támogatásával győzni fog a szegvári pótválasztáson.

A míg tehát a régi parlamentben 16 kormánypárti és 7 ellenzéki, összesen 23 israelita vallású képviselő tilt, addig az új házba csak 5 szabadelvű, ellenben 14 ellenzéki, összesen 19 jutott be közülök.

Számuk, igaz, megfogyott négygyel, de a hazafiasságuk és népszerűségük hasonlíthatatlanul nagyobb arányban növekedett.

A becsület öngyilkosa.

[Lopás vádja miatt a halálba.]

Megrendítő öngyilkosság történt vasárnap Nagyváradon. Egy szegény munkásember, egy közműveslegény, kinek nehéz életviszonyai mellett nem volt egyéb büszkesége, mint a családja és a becsülete, elpusztította magát, mert gyanu merült föl ellene, hogy meglonta a barátját egy vidám mulatság után.

Pár nap előtt Tóth Sándor közműveslegény testvérével és Kéri Mihály társával a Nagyvásártéren Streiter Farkas kocsmájában mulatott. Valami közös vállalat ügyét beszélgették meg és hat liter bor elfogyasztása után, jókedvben este hazafelé tértek. Kéri Mihály átölelte Tóth Sándort és úgy mentek együtt az utcán.

Ez a baráti ölekezés végzetessé vált Kéri Mihályra, mert Tóth Sándor otthon azt vette észre, hogy a kocsmában felváltott 100 koronásából maradt 49 forintja s egy másik 100 koronása tárczájával együtt hiányzik. Rémtúlten tett jelentést a rendőrségen, mely természetesen az ölelkező barát: Kéri Mihály közművestegény ellen indította meg az eljárást. Ez meg volt győződve ártatlanságáról és védte magát a gyanúsítások ellen. A gyanut nem erősítette meg semmi biztos adat s mégis Kéri Mihály úgy érezte, hogy őt a lapok közleménye alapján tolvajnak tekintik embertársai.

Rendkívül elkeseredett szegény Kéri Mihály. Sokat tépelődött, végre is elhatározta, hogy megvált az élettől, öngyilkosságot követ el. Szerzett magának valahonnan egy forgópisztolyt s vasárnap délelőtt tíz óra tájban Pál utca 14. szám alatt levő lakásán egy alkalmas pillanatban, mikor senki se volt családjából a szobában, *szíven lötte magát.* Mire hozzátartozói a szobába rohantak, Kéri Mihály már halott volt. A szívére irányzott golyó jól talált, megölte a becsület öngyilkosát. Kéri Mihálynak, a ki mindössze 32 éves volt, tragédiája nagy részvétet kelt a munkások közt.

Színház.

Miniszterválság. Éppen alkalmilag szerdán kerül színre Berezik Árpád 3 felvonásos vigjátéka a „Miniszterválság” az orsz. színészegyesület nyugdíjalapja javára.

Az elnémult haragok. A színház legközelebbi ujdonsága Rakosi Viktor és Malonyay Dezső az „Elnémult haragok” című 4 felvonásos színjátéka lesz, melynek a premierjén a szerzők is jelen lesznek. A színjáték először a nemzeti színházban került színre s állandóan műoron van.

A színházi bizottság február hó elsején, ma délután 5 órakor a városháza nagytermében Kovács József polgármester elnöklésével ülést tart.

Színész jubileum. Február 12-én lesz Csiky László 25 éves jubileuma, színre kerül Schiller drámai költeménye a „Wallenstein halála“, a műben részt vesz az egész személyzet, Wallensteint Csiky játssa.

Slaviánszkiék vendég szereplése. Hétfőn kezd meg két estére terjedő vendégjátékát Slavianska Nadina 45 tagból álló orosz nemzeti ének- és táncszintársulat a nagy-orosz balataika-zenei közreműködésével. Mind a két estén külön műsort mutat be a daltársulat. Slavianska vendégjátékára jegyek csütörtöktől kezdve előre válthatók.

Sugár Aranka Szegeden. A debreczeni színház kiváló énekművésznője, Sugár Aranka Szegedre utazott. Több jeles énekes szerepében fog a szegedi közönségnek bemutatkozni. Kedden este lépett fel először.

UJDONSÁGOK.

Városi törvényhatósági közgyűlés.

Debreczen, január 31.

Meglehető érdeklődés mutatkozott a közgyűlés iránt. A gázgyári szerencsétlenség és a bizottságok megalakítása képezték az érdeklődés tárgyát. Az amugy is többségben levő ellenzék nagy számmal vult fel.

Márk Endre bizonyította be a régi, jó közmondás igazságát, hogy minden kár haszonnal jár és indítványozta a gáz árának leszállítását, amit a közgyűlés nagy örömmel el is határozott.

Nem kellett volna meglepetést, ha a közgyűlés a katonai pótraktár építésére kért 4300 koronát megtagadja. Márton Imre hazafias beszédének hatását nehezen tudta meggyengíteni Kovács József polgármester, akinek segítségére sietett a 48-as táborból Dicsőfi József, de így is csak 7 szavazattal csuszott keresztül a tanácsi javaslat.

Nagy zugással fogadták a kortes vezér főmérnök felszólalását, aki a homokkeretiek kérelme ellen szólalt fel, de egyéb baj nem esett.

Kellemesen tapasztaljuk, hogy Doma hidy Elemér főispán a közgyűléseken állandóan diszmagyarban elnököl. Külsőség ez ugyan, de szép és hazafias. Bár a többi főispánok is követnék példáját és a törvényhatóságok közgyűlési termeinek elnöki székeiből eltűnnének mindörökké a császári kabátos urak.

Vizes fa az iskolákban.

Herczeg János napirend előtt szólalt fel. A város az iskolához vizes fát küldött, amely nem ég, meleget nem ad, a gyermekek fázhatnak és meghűlnek. Sürgős intézkedést kér.

Kovács József polgármester kijelenti, hogy csak néhány iskolához szállítottak vizes fát, azt is tévedésből. Intézkedni fog.

Leiratok, átiratok, feliratok.

Tudomásul vették a földmívelési kormány a város utczagazdaságok mezőőr tartására vonatkozó leiratát, ugyszintén a honvédelmi kormány a tényleges szolgálatban álló katonai legénységnek a tűzoltásban leendő szakszerű kiképzésre vonatkozó leiratot.

Tudomásul vették Győr város két átiratát, melyeket az általános jövedelmi pótdadó és községi adófizetés ügyében a pénzügyi kormányhoz intézett. Tudomásul vették Torda-Aranyos megyének a közadók kezelésére és behajtására vonatkozó átiratát is.

Tudomásul vették az árvaügyek állásáról az 1904. év. II. felében, ugyszintén a tisztii főügyésznek a város cselekvő és szennvedő pereiről szóló jelentéseket.

Jelentés a gázgyári robbanásról.

Szóba került ezután a gázgyárnál a január 15-én történt robbanás és tüzeset ügye is a tanács jelentése alapján. A terjedelmes jelentést, amely kiterjedt a vizsgálat eredményére és a szükségesnek mutató intézkedésekre is, dr. Tóby Elek jegyző olvasta fel.

Márk Endre szólott elsőnek a jelentéshez; kevesli, hogy csak egyetlen szakértőt hallgattak meg, aki valóságos dicsőretet engedezett a gázgyári vezetőségnek, amelyről a felelősséget sikerült is a véletlenre háritani. Főlemlíti, mily kellemetlenségeket okozott a gázhiány azon polgároknál, akik gázzal világítanak és fűtenek. Ilyen példátlan botránynak nem szabad előfordulni. Ezután ügyesen ráfordította a szót a gáz drága voltára és indítványozta a gáz árának leszállítását. (Helyeslés.)

Hauer Bertalan a gázfogyasztó közönség nevében szólalt fel. A város a tűz okozta kárért kapott kárpótlást, de ki kárpótolja az ezrekre rugó veszteségekért a polgárságot? Tizezrekre menő veszteségeket szenvedett a polgárság. A gáz rossz, a befagyások mindennaposak, a közönség panaszai szintén, a gázgyár kiségitő személyzete csekély, a szükségét nem tudja ellátni. Pártolja Márk Endre indítványát. (Helyeslés.)

Freund Jenő dr. ellene volt annak idején a házi kezelésnek, most is ellene van. A következmények az ő álláspontját igazolták. Bérbe kell adni a gázgyárt. (Közbekiáltás: Hogy a nimet vigye el a hasznót, ugy-e?) A gáz árának leszállításához ő is hozzájárul, mert a városnak nem szabad nyereszkedni a saját polgárain. (Helyeslés.)

Oláh Károly kijelenti, hogy véletlen szerencsétlenség másutt is történt. Nagyvárad két hétig volt gázvilágítás nélkül. A tanács teljes őszinteséggel tárta fel a helyzetet. A gáz ára a házi kezelésben leszállt. A házi kezelés jónak bizonyult. Felemlíti, hogy az augsburgi társaság elatt is történt ilyen baleset és ne feledje el a közgyűlés, hogy az augsburgi 18 krajezárért adta a gázt 35 éven át, most pedig 12 krajezárért adja a város. Az augsburgi vállalat ellen még több volt a panasz. A tanács javaslatát kéri elfogadni.

Szántó Sámuel szerint a gázgyár nagyon hasznos szolgálatot tett a városnak. A házi kezelést pártolja. A gázgyár az ősz szes vonalakat kiépítette, adósságait kifizette és rövid idő múlva nemcsak kifizeti önmagát, hanem a város jövedelmét szaporítani fogja. Szerinte az a főkérdés, a szerencsétlenséget gondatlanság vagy véletlenség okozta-e? De bármint történt is a dolog, az a fő, hogy máskor ilyen elő ne fordulhasson és a közönség bizalma helyreálljon. Miután látja, hogy a tanácsi javaslat gondos és körültekintő, elfogadja.

Freund Jenő ismét felszólal a házi kezelés ellen, amely megbizhatatlannak bizonyult. (Nagy zaj.) A gáz árának leszállításához ő is hozzájárul.

Debreczeni Jenő gázgyár igazgató nem akar mengetődni, de a felelősség súlyát teljesen érzi és azt viselni is akarja. Elmondja, hogy a házi kezelés menyire előnyös a városra és a polgárságra egyaránt. A szükséges javítások már régebben meg-

kezdtek, azokat teljes erővel folytatják. Az egész országban — a főváros kivételével — a legolcsóbb a gáz Debreczenben. A tanács javaslatának elfogadását kéri.

Márk Endre röviden felel a felszólalásokra. Indítványát fentartja. (Helyeslés és nagy éljenzés)

Zagy zajban ejtették meg a szavazást, amelynek eredménye, hogy a közgyűlés 69 szavazattal 17 ellen elfogadta, Márk Endrének a gáz leszállítására vonatkozó indítványát.

Földeladás, telekvétel.

Ezután megejtették első ízben a névszerinti szavazást az elöpi 18 hold 66 négyzet öl területű föld eladására vonatkozólag. Az eladás mellett 68, ellene 2 szavazat esett. A legközelebbi közgyűlésen új szavazás lesz.

Megejtették a hatvan-utca 23. számú Csokonai ház megvételére vonatkozó névszerinti szavazást is. A megvétel mellett, ellene 3 szavazat esett. A legközelebbi közgyűlésen, harmad ízben is megejtik a szavazást.

Tudomásul vették az igazoló választmány a megüresedett bizottsági tagsági helyek választás utján való betöltéséről szóló jelentését.

Az újra alakult bizottságok.

Ezután az vegyes bizottságokban megüresedett helyeket töltötték be és újra alakították a színházi szegényügyi és nyugdíj ellenőrző bizottságokat.

Megválasztották: Dicsőfi József, dr. Tüdős János és Szilágyi Imre a jog és pénzügyi bizottságba, Alföldi Gábor és Szücs István a gazdasági bizottságba.

Ujra alakult a színház bizottság is, amelynek tagjai lettek: Berger Jenő, Dobieczki Sándor, dr. Fejér Ferencz, Komlóssy Dezső, Lengyel Imre, Márk Endre dr. Nagy Zsigmond, dr. Szikszay Szabó József, Szenkirályi Tivadar, Tóth István, Zádor Lajos és Somogyi Pál.

Az újra alakult szegényügyi bizottságba beválasztottak Dicsőfi József, Márk Endre, Könyves Tóth Kálmán és Váci János.

Az újra alakult nyugdíj-ellenőrző bizottság tagjai lettek: dr. Baesó Dezső, dr. Freund Jenő, Horváth István, Lestyán Adorján és Juhász Ignác.

Az adópenztári készleteket szállító bizottságba beválasztottak Bihari István, Csanak József, Fleischman Mór, Hauer Bertalan, Fürst Ödön, Lukács Armin, Bilkei Kövesdi Imre, dr. Széll Kálmán, Török Bálint, L. Nagy Bálint.

Az egészségügyi bizottságba beválasztották dr. Burger Pétert.

Az esküdtképes egyének összeírására kiküldött bizottság tagjai lettek: I. kerületben ifju Kéki Sándor és Szilágyi Imre, II. kerületben Kertész István és Tóth István, III.

Dr. Baesó Dezső és Komlóssy Dezső, a IV.

Dr. Fejér Ferencz és dr. Kemény Mór, V.

Dr. Kocsár Gábor és Pálffy Gá-

bor, a VI. Horváth István és Juhász Ignác.

Egyhangulag.

Még tartott a zsibongás, amikor Vecsey Imre a városi nyolcda új felszerelésére 40.000 korona megszavazását kérte. Megszavazták.

Elfogadták az utmesterek és utkaparók nyugdíjszabályzatát is.

Hangok a hadsereg ellen.

Szabó Kálmán katonai tanácsnok a cs. és k. lovassági lakotya pótraktári helyiségének kibővítésére 4300 koronát kért megszavazni. Az új pótraktárért a kincstár 25 évig rendes bérfizetésére kötelezte magát.

Márton Imre egyetlen fillért sem szavaz meg a közös hadseregnek, amely semmiben sem közös, hanem teljesen osztrák. Minden jogot elkoboztak tőlünk, de a terheket ránkrozták. Az ellenséget még akkor sem tűri a városban, ha árendát fizet. A közös hadsereg nem a mi védelmünkre, hanem elnyomásunkra van Magyarországon. Nem szavazza meg a tanácsi javaslatot elvi okokból.

Kovács József polgármester hosszabban fejtegeti az előnyöket, amelyek a közös hadsereg itt léteiből származnak.

Dicsőfi József a tanács uehöz helyzetét méltányolja és megszavazza a pótraktár építését.

Oláh Károly személyes kérdésben szólal fel.

Végül megejtették a névszerinti szavazást és 41 szóval 34 ellen megszavazták a 4300 koronát a pótraktár építésére.

Szabó Kálmán katonai tanácsnok előterjesztést tett, hogy miként volna megmenthető a város lakossága a katonai szálláselvási terhektől. A város bsrakkokat óhajt építeni.

Juhász Ignác a gilányi és salétromkaszárnyák kijávitását kéri, Varga Lajos szintén, mert emberies szempontból is elengedhetetlen a barakokban való elszállásolásnak.

Kovács József polgármester felszólalása után a közgyűlés elfogadta Juhász indítványát és utasította a tanácsot, hogy a júniusi közgyűlésre a terveket a költségvetéssel együtt benyújtsa.

Világosság a Homokkertben.

Ezúán a közgyűlés Harsányi Gusztáv és a homokkerti lakosok felebbezését tárgyalta. A homokkertiak ugyanis a saját áldozatkészségükből állítottak és 400 koronát kértek a tanácstól a világítási költségek fedezésére. A tanács elutasította a kérelmet, mire a homokkertiak a közgyűléshez felebbeztek.

Márk Endre, dr. Fejér Ferencz, Herczeg János, Berger Jenő és Varga Lajos a 400 korona megszavazása mellett, Magoss György főügyész és Aczél Géza főmérnök ellene szólaltak fel.

De a közgyűlés a 400 koronát óriási többséggel megszavazta.

Kétszáz ezer korona a pallagi vasútra.

Vecsey Imre főjegyző ezután bemutatta a magyar vasúti forgalmi részvénytársaság budapesti cégnek, mint a debreczeni nagykállói helyi érdekű vasút előmunkálati engedélyese jogutódjának és Gaál András békányi lakos eredeti előmunkálati engedélyesnek ajánlatát a debreczeni pallag-sámsoni vasút sürgős megépítésének biztosítása tárgyában és a debreczeni nagykállói

h. é. vasút előmunkálati engedélye átruházására vonatkozó tanácsi javaslatot.

Berger Jenő, dr. Magoss György főügyész, dr. Kemény Mór felszólalásai után Márton Imre indítványt tesz, hogy a vasútépítésre a 200.000 korona hozzájárulás oly kikötéssel szavazzassék meg, hogy a vasútépítő vállalkozó, ha a szerződésben előírt időre nem adná át a köztorgalomnak a vasutat, minden hónapi késedelemért 20.000 korona pénzbírságot fizessen.

Miután a közgyűlés a tanácsi javaslatot a Márton Imre előrelátó pótlásával elfogadta, a főispán az ülést berekesztette.

Csokonai ünnepek.

Míg Debreczennek országoi irodalmi ünnepe elmaradt a képviselő-választások miatt, addig ország-szerte számos helyen meggyújtották a kisebb emléktűzeket Csokonai halálának százados évfordulója alkalmából. Természetesen az o tártűzét elsősorban a középiskolák s azokban az önképző körök gyújtották fel. Nem is említve, hogy Debreczennek minden rendű tanuló ifjúsága áldozott már vagy készül áldozni Csokonai szellemének, tudunkkal emlékünnepet rendeztek ez alkalomból a békési ev. ref., a jászberényi állami és a nagykanizsai plarista gimnáziumok önképzőköré. Ez ünnepek mindegyikén felelevenítették a sokat szenvedett költő hálványképét, mindenütt elszavalták vagy eldalolták egy-egy mély érzésű vagy csapongó jó kedvű költeményét. Az iskolákon kívül a szabad liceumok igyekeztek leróni a kegyelet adóját. Így a debreczeni szabad iskolának Csokonairól szóló tanítását nem számítva, kegyeletes ünnepet tartott a temesvári és a dézsi szabad liceum. A Csokonai-kör, amennyire tehette, szívesen hozzájárult az emlékünnep sikeréhez; például Nagykanizsára elküldötte meglevő Csokonai dallamait, Dézsepedig Kuthi Sándornak a legutóbbi Kazinczy pályázaton megjutalmazott ódáját. Bizonyára még számos Csokonai-ünnepről fogunk hírt adhatni.

Hitelesítő közgyűlés. A városi törvényhatóság kedden tartott bizottsági közgyűlésének jegyzőkönyvét ma, szerdán délután 4 órakor fogják hitelesíteni.

Hegyi Mihályné temetése.

Özvegy Hegyi Mihályné urasszonyt, a magyar református egyház áldozatkész és nemestelkü nagyasszonyát ma délelőtt 10 órakor temetik a Batthyány-utca 3. számú háztól Szele György lelkes beszéde után. A gyászbeszédet a család a következő gyászérettést adta ki.

A fölirtok mély fájdalommal jelentjük, hogy a jó testvér, sógoró és nagynéne, özv. HEGYI MIHALYNÉ szül. Józsa Eutrosina Szilágy-Somlyón szeretett rokonai körében, párheti súlyos szenvedés után, élete 77 ik évében f. évi január 29 én este jobblétre szenderült. Otani halotti szertartás után holtteste Debreczenbe szállítván, itteni temetése február 1-én délelőtt tíz órakor előbb Batthyány utcai 3-ik számú háznál, majd a Kossuth utcai temetőben a családi sírboltban fog nyugalomra helyeztetni. Mely végisztes ségtételre a rokonokat, barátokat, jó ismerősöket és tisztelőit bánatos szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1905. január 30. Testvére: Józsa Kornélia özv. Rácsok Istvánné Ilka és Etelka gyermekeivel; néhai Józsa Livia gyermekei: Fényes Zoltán, Akos, Endre, Ilka. Néhai Józsa Hermina gyermekei: Benel, Emil és Adél. Sógornője: Özv. Józsa Gyuláné és gyer-

mekei: Józsa Bella, férjezett dr. Timár Zsigmondné; Józsa Anna, férjezett Balta Elemérné; Józsa Gyula; özv. dr. Józsa Györgyné kiskoru gyermekeivel. — Pál római levele 14. r. 8. v.: „Akár éljünk, akár meghaljunk, az Uréi vagyunk“.

Főigazgatói látogatás a fő-

reáliskolában. Géresi Kálmán, tanker. kir. főigazgató január hó 31-én végezte be hivatalos látogatását az allami reáliskolában. A több napig tartó ellenőrzés után a főigazgató kifejezte a fapasztalatokkal való meglegedését, továbbá őszinte elismerését nyilvánította a tanári karnak a buzgó kötelesség teljesítését.

Hírek a szabad iskolából.

A szabad iskolában telette érdekes előadás lesz a jövő szerdán február 8-án. Dr. Bartha Béla jogtanár kezdi meg a szocializmusról szóló előadás sorozatát, mely a modern dolgok iránt érdeklődő publikumot ép igy érdekelni fogja, mint minden megnyilatkozása ennek a tetőtől talpig 20 századbeli tudósnak. A szocializmusról, mely Nyugaton a kormányzásért tülekedik, sőt itt-ott uralomra is jutott s amely nálunk is kezd kibontakozni, minden művelt embernek meg kell végre ismerkedni. — Ezért valóságos hiányt pótol ezzel a szabad iskola, s meglátzik, hogy a közönség vágyai és igényei iránt eleven érzéssel igazgatják. Az előadás február 8-án 5 órakor lesz a Keresk. Akadémiában.

A házbéradó ügye.

A D—n írja: A házbéradó ügyében az összeírások a város belterületén szerényen folynak. Végleges eredményt még nem állapítottak meg, mert az összeírást csak február hó végén fejezik be. A külsőségen a város javára eső lakrészek száma oly nagy, hogy az esetben is, ha a belterületen több lenne a bérbeadott lakrészek száma a bérbe nem adottakénál, a külsőségi számarány a város javára dönti el az ügyet és házbéradó nem róható ki Debreczen polgárságára.

Kitüntetett iparostanonok.

A most felszabaduló tanoncok közül kettőt aranyoklevéllel tüntetett ki az ipartestület szorgalmukért, előhaladásukért, jó munkájukért. Az egyik Kovács József kőművestanon, ki Stegmüller Árpádnál tanult, a másik Györi János lakatostanon, ki Erdei József szabadított fel. A kitüntetett szorgalmas tanulóknak február 2-án adják át a kitüntető aranyoklevelet.

Bocskay ünneplése.

Míg Debreczenben és a hajdudöfön átsiklottunk a nagy Bocskay ünneplésén, máshol kegyelettel áldoznak a nagy magyar szabadsághős és államférfi emlékének a hazafiak. Példaként említtük fel, hogy a kolozsvári egyetemi ifjúság kebeléből alakult „Bethlen Gábor kör“ sikereinek számát egygyel ismét megsaporította sz a fényes ünnepély, melyet vasárnap este rendeztek a református papnevelő intézet disztermében. Nagyfokú érdeklődés kísérte az estélyt, amelyet Bocskay István erdélyi fejedelem emlékeztére szentelt a hazafias ifjúság. A disztermet előkelő közönség foglalta el és nagy tetszésnyilvánításban részesítette a szereplőket, a kik közül Nagy Károly tanár és a református papnövédek arattak osztatlan sikert. Nagy Károly egy emlék-

10 forint készpénz vásárlásánál

Wallerstein Fülöp fiai

INGYEN!!

Az árak olcsóbbak mint bárhol.

Az életnagyságu kép gyönyörű kivitelű és semmit nem kell ráfizetni.

nél dívat. és váxon üzletében

életnagyságu kép.

beszédben méltatta Bocskay érdemeit, mire az ifjuság a 21-ik honvéd gyalogezred zenakara közreműködésével szépen sikerült zenszámokat adott elő.

— **A debreczeni szt-Erzsébet egyesület** szegényei javára 1905. évi február hó 4-én, szombaton az „Arany Bika” szálló dísztermében táncestélyt rendez. Kezdeté 8 órakor. Személyjegy 2 korona. Családjegy 5 korona. Páholyjegy 10 korona. Jegyek kaphatók a meghívó előmutatása mellett: Kontsek Géza és Riesz Lipót urak üzletében. A t. ez hölgyeket kéri a rendezőség, hogy valóban egyszerű öltözetben megjelenjenek és sok jókedvet magukkal hozni sziveskedjenek. Az urakat is kéri frakk nélkül, de annál több tánczkezdéssel és kitértő erővel feljönni, hogy kedélyes, fesztelen mulatság legyen!

— **Az elhalt virillsek.** Az elhalt *Hidvéger Ferencz* és *Sesztina Lajos* virilis hitzottsági tagok helyett ifjú *Kéki Sándor* és *Zádor Lajos* póttagok foglalták el helyeiket a közgyűlésen.

— **A Tisza svekeréről.** A hazafiasan szerkesztett, Szabadkán megjelenő *Bácskai Hírlap* társunk szerkesztősege érdekes levelet kapott *Klein Sándor* buenosairesi nagykereskedőtől. Az érdekes levél így hangzik:

B. Aires Január 5. 1905.

„Chili” francia gőrhajóval.

A most folyó parlamenti harczokból szűkebb fatörvös hazánkbeli dolgok nagyvonalú érdekelnek. A Pesti Hírlapon kívül egy szabadkai lapra is akarnék előfizetni. Nem tudván, hogy lapod él-e még, ha igen: a sorok vétele kezdetekor év végéig járó előfizetési díjat légy szives dr. D. sógoromnál felvenni a lapot hetenkénti (vasárnap) küldésével alábbi címre pontosan küldeni **Megjegyzem, ha lapod Tisza svekerét tolná (?) úgy nem reflektálok reá.** Ez esetben fizess egy független érzelmi Szabadkán megjelenő lapra. Szervusz. Hived Sándor.

— **Meghaltak.** Meszecsán Imre o. kath. 1 hónapos, Nagy József ev. ref. 79 éves, Szász Imre ev. ref. 22 hónapos, Takács Sára ev. ref. 79 éves. Árva Róza r. kath. 1 hónapos, Kovács Sándorné szül. Zolnai Juliánna ev. ref. 73 éves, Kegyes Ferencz ev. ref. 47 éves, özv. Szondi Ferenczné szül. Tóth Sára ev. ref. 68 éves.

— **Iparváltások és megszüntetések.** Ujabb az ipartestületnél iparváltottak: Klein Ferencz férfiszabó, Feldman Sámuel czimfestő, Papp Károly asztalos, Elischer Károly asztalos. Ugyanazon idő alatt iparukat beszüntették: Bikfalvi Imréné hentes, Müller Márton czipész.

— **Báránhus árulás.** A háziaszonyokat érdekelni fogja a következő hivatalos értesítés: A báránhust február hó 1-től a Simonffy-utcai piactéren (II-ik sor) 15—22. sz. vassátrakban árulják.

— **Letépett Münnich-zászló.** A választási korteskedések alatt történt, hogy Goldstein Simon tizenháromváros utca 31. sz. a lakó választó kitűzte a Münnich-zászlót, amely azonban nem sokáig lobogott, mert még az nap ellopta valaki. A szövetség ellenzékhez tartozó magyart a rendőrség Bogdán László személyében kinyomozta és most már büntetés lssz a dolog vége.

— **Új iparostanonczok.** Január hónapban az alábbi iparostanonczok lettek segédek: Szabó József kárpitós, Fazekas Sándor kovács, Tóth Kálmán czipész, Öz József czipész, Nagy Sándor hentes, Fekete Ferencz hentes, László Ferencz asztalos, Balogh Gyula csizmadia, Kovács József kö-

műves, Suba János géplakatos, Györi János lakatos, Szathmári József mészáros és Beke Károly asztalos. Az új segédeknek Tóth Kálmán ipartestületi elnök a február 2-án tartandó előjárósági ülésen adja át a felszabadító oklevelet buzdító beszéd kíséretében.

— **Merénylet a színház-kertben.** Vakmerő merényletet követett el kedden délben Bodnár János csavargó, aki italos állapotban a színház-kertben megtámadta a függetlenségi-kör házmesterét és késsel a karjába szurt. Elfogadták.

— **Az elvert anyós.** Harsány Ferencz 25 évig élt a feleségével, de utóbb, hogy betegeskedni kezdett, elhagyta az asszonyt és összeállt Czerbesz Ferencz 40 éves napszámossal. A ferj felépült és az anyósával elment az asszonyért. Ott érték Czerbeszt is, aki véresre verte az anyóst. A súlyosan sérült öreg asszony feljelentést tett ellene a rendőrségen.

— **Végigvágott a rendőrön.** Szathmári István fuvaros összekülönbözött a fuvarbér felett valakivel. A 99. számú rendőr odament és rendre intette, mire a dühös fuvaros végigvágott az ostorával az arcán.

— **Tetten ért tolvajok.** A csizmadiaszobán Szathmári Sándornétól czipőt akart lopni két társával Tót Mihályné, de tetten érték és a rendőrségnek átadták őket.

— **Köszönetnyilvánítások.** Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik szeretett Erzsike leányunk temetésén megjelenésükkel fájdalomukat enyhíteni voltak szivesek, fogadják ezuton hálás köszönetünket. Dézsi Sándor és családja. — Mindazok, kik felejtethetetlen jó Erzsikénk temetésén résztvéve szives résztvevőkkel is enyhítették nagy fájdalomukat, fogadják ezuton is hálás köszönetünket. Kovács Dezső és családja.

— **Zene-estély a Magyar-Király kávéházban.** Napról-napra fokozottabb látogatottságnak örvendő, pompásan berendezett Magyar Király kávéházban ma este Kiss Béla teljes zenekarával hangversenyt tart. A figyelmes és előzékeny kiszolgálásról az előnyösen ismert Erős Jakab kávészobáskodik.

x **Mentze Henrik** újdonságok áru házában Placz- és Szentanna-utca sarkán igen olcsó szabott árak mellett lehet vásárolni gyermek játékokat, háztartási czikkeket és műiparúru különlegességeket.

Társas-élet.

A képviselőválasztási zászlók, a diadalok élénkszerű jelvényei még sok helyütt kintlobognak. De ha egyszer a padláslyukon bevonták e zászlókat, a nagyobb részének örökre nyomavész és a közelebbi választáskor a képviselő uraknak ismét zászlókról kell gondoskodni, ami bizony állandó terhet képez a jelöltekre.

Kedves történetet hallottunk arról, hogy Papp Elek bátyánk a nádudvari választókerület örökös képviselője miként tudta meg egyszer, hogy a választások után hová tűnnek el azok a viganlobogó zászlók? Talán a kabai piacon, a beszámolón került a zászló szóba, hogy arra ügyelni kellene. Azokat megkéne őrizni. Azokat nem kéne elpusztítani.

— Dehogyan is pusztítjuk el, ked-

ves Nagyságos Uram, szólának fel a hallgató nagytömeg közül némely hegyes szemű, karcsu dereku, rózsapiros arczu bátor kabai menyecskék.

— Beszilni könnyű! vágott vissza Elek bátyánk.

De a bátor menyecskék sem hagyták magokat és felelének:

— Hát jó! Megmutatjuk, hogy mi nem vagyunk zászlópusztítók.

És egyszerre csak (nagy pirulvást) azon vette észre Papp Elek bátyánk, hogy a hegyesszemű bátor menyecskék emelgetni kezdék nyakokba a felsőszoknyájukat. És most már saját szemével meggyőződhetett Elek bátyánk, hogy az ő menyecskéi nem zászlópusztítók. Imé előkerültek a nyakig emelt felső szoknya alól a nemzeti-színű szép választási zászlók. A menyecskék alsószoknyákat varrtak a zászló szövetből és némelyik menyecske, amint ott sürgölődött-forgolódott a nyakig emelt felső szoknyájával, a széles tomporon kifeszült zászlószövetes alsó szoknyáról, hátulról — még azt is olvashatta Elek bátyánk:

— Éljen Papp Elek követünk...

Ilyen változatos sorsai vannak a ma még sok ház padlásablakáról viganlobogó választási zászlóknak.

TÁVIRATOK.

Tisza István bukása.

Miskolcz, január 31. A választás teljes rendben folyt le mindkét kerületben. A déli kerületben 7 órakor ért véget a választás *Tisza István* gróf miniszterelnök bukásával. *Bizony Akost,* a volt 48-as képviselőt 138 szótöbbséggel újra megválasztották. *Tisza* 401, *Bizony* 539 szavazatot kapott. Az északi kerületben *Soltész Nagy Kálmán* volt polgármester kormánypárti jelölt és dr. *Leitner Adolf* demokrata közt rendkívül heves a küzdelem. A választás rendkívül lassan folyik. Este 8 órakor 470—470 szavazat esett mindkét jelöltre. A választás késő éjjel ért véget a demokrata jelölt fényes győzelmével.

Bonyodalmas helyzet.

Budapest, január 31. A helyzet egyre bonyodalmasabb lesz. Ha a király nem fogadja a függetlenségi és 48-as párt vezérférfiit, a békés megoldás lehetetlen. *Tisza István* gróf a szabadelpvűpártban kijelentette, hogy a királynak tanácsolni fogja, bizza meg kormányalakítással az 48-as pártot, ő maga pedig hűvel az ellenzéki padokról fogja komolyan bírálni a 48-as kormány ténykedéseit. Tiszát azonban igen kevés hűvel fogja követni és aligha lesznek harminczan.

Trepov felakasztatja Gorkijt.

Pétervár, január 31. *Trepov* tábornok elhatározta, hogy példaadás-ként felakasztatja *Gorkij* Matimot, a

hirneves író. Már el is szállították Pétervárra, ahol az akasztás pár nap alatt meg fog történni.

Berlin, január 31. Az amerikai, angol, francia és német írók mozgalmat indítottak Gorkij érdekében és táviratban fordulnak a cárhoz kegyelemért, hogy ez örült gaztett elkövetésében Trepovot akadályozza meg.

Wekerle lesz a kormányelnök.

Bécs, január 31. Az osztrák képviselőházban az a hír terjedt el, hogy ő felsége Wekerle Sándort akarja megbízni kabinetalakítással.

Elhalt volt képviselő.

Szabadka, január 31. Mukits Ernő volt 48-as képviselő, aki Szabadka város II-ik kerületét képviselte 1869-től 1884-ig, 80 éves korában elhalt.

Bukás után visszavonulás.

Szabadka, január 31. Vojnits Sándor volt kormánypárti képviselő, aki most a képviselőválasztáson csúfosan megbukott, lemondott minden viselt állásáról és teljesen visszavonul a közszereplés teréről.

Lengyelország forradalma.

Varsó, január 31. A forradalom teljes erővel kitört. A munkásnegyedben a kozákok egyik tisztjét lelőtte. A munkások és a kozákok formális csatát vívtak. Az utcákat a holttestek száza fedték. Az ország minden részében kiütött a forradalom.

Hieronimi képviselő lett.

Szászsebes, január 31. A két helyt is kibukott Hieronimi Károly kereskedelmi minisztert itt az oláh nemzetiségi Cristea ellenében 97 szótöbbséggel képviselővé választották.

Kirabolt adóhivatal.

Zilah, január 31. Az itteni adóhivatalban az éjjel betörők jártak és 72.000 korona készpénzt elraboltak.

Meggyilkolt pénzügynök.

Arad, január 31. Klonda Péter pénzügynököt lakásán meggyilkoltan találtak. A gyilkosok ismeretlenek. A meggyilkoltnak övege és két árva maradt.

REGÉNY-CSARNOK.

Rablótanya a rengetegben.

[Regény.]

42. (Orosz eredetiből.)
Katinka, lehanyatlott kézzel állott a két férfi között. Nem is gondolt többé a védekezésre; nehogy halálra vevén egy mást: újabb bűnnel tetőzzék a régit.

Péter félre kapta a fejét az öreg csárdás által dobott üveg elől.
— Ezért még számolunk.
És dühödt vadállat módjára akarta a vén embert megrohanni, a midőn valami váratlan fordulat következett be.

Váratlan vendég.

Odakint erősen megdübögtették az ajtót és a váratlan kopogtatásra elnémult, megmerevedett mindenki. Csak a férfiak lihegése és a fiai vén órának az egyhangú zakatolása hallatszott. Legelőbb a vén csárdás szólalt meg.

— Vajon mi az?
Rémülten tekintett a függönyzött ablakra és Péter is egészen összegörnyedt és rekedten suttegetta:
— Egy éjszakai utas? Éppen, mint akkor...

[Folytatjuk]

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Báli idényre

Selymek

Victoria Messaline, Luisienne

Selyem batist

minden színben.

A Dr. Borsos-féle

hajszesz és hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj molyosodását. — Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növést és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg hajszesz ára 1—2 korona.
1 tégly hajkenőcs ára 1 korona.

Kapható:

MIHALOVITS J. gyógyszerárban
DEBRECZEN, Főtér 31. sz.

Meghívás.

A „B.-Ujvárosi Takarékpénztár“

XXI. évi rendes közgyűlését

folyó évi február hó 19-én, délelőtt 10 és fél órákor, saját helyiségében tartja, melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

B. Ujváros, 1905. január hó 22-én.

Az igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az 1904. évi mérleg előterjesztése.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Három igazgatósági, egy felügyelő-bizottsági tag és 6 napibiztos 3 évre leendő választása.
5. Alapszabály módosítása. (96. cikk.)

Megjegyzés: A zárszámadás, ugyintén az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése a közgyűlés előtt 8. nappal az intézet helyiségében megtekinthető.

**Finom Ruhaszövetekből,
ruha- és bluz-selymekből**

állandó és nagyszabású

Maradék Vásárt

tartunk fenn.

Bosznay J. és Társa

nőidivat és szőnyeg áruház

DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

**Az Alföldi takarékpénztár
DEBRECZENBEN, Piacz-utca saját ház.**

Elfogad betéteket

4% kamatozás mellett.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, értékpapírokra, valamint helybéli és vidéki pénzügyintézetek részvényeire.

Óvadékkölcsönöket ad

vállalkozóknak, bérlőknek, hivatalnokoknak.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra
a legelőnyösebb feltételek mellett.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál

az intézet ügyvezetője.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Nincs többé „Influenza“ ha a világhírű „Triestzi Gyógy Cognacból“ legkisebb mennyiséget is iszik barki. 1 üveg 10, 20, 30, 40, 50, 60, 80, 1.—, 1.20, 1.50, 2.—, 2.50 kr. Kapható Merklé Ferencznel Fűvészkert-u. 14.

Ora javítás szakszerűen és olcsóbban mint bárhol csak is Kurián Gyula órásnál Debreczen, Piacz u. 42.

Szobaberendezésekhez plüss és bőr képek és fal díszek modern kivitelben készíttetnek Antalfy díszművesnél Piacz-u. 31.

Széchenyi-kert 32. sz. ház jutányos árban eladó. Értekezhetni Botos detektívnél a nagyállomásnál.

1 kiló szilva 10 kr., 1 liter király petroleum 16 kr., 1 kg. papírhéju dió 20 kr., 10 dkg. törmelék csokoládé 10 kr., 1 liter finom jamaika rum 80 kr., 1 doboz köhögés, rekedtség ellen legjobb bizonyult „Király pemetefü bonbon“ 10 kr. Merklé Ferencznel, Fűvészkert-u. 14. sz.

A „Bodegá“ ban Rosner Mártonnál Piacz-utca 75. Naponta friss virstli és szép hideg felvágottak, valamint kitűnő italok kaphatók.

Órák, ékszerek minden kivitelben legolcsóbban csak is Kurián Gyula órák és ékszerezésnél Debreczen, Piacz-utca 42.

Elköltözés végett különféle vendéglői berendezések február 1-ig rendkívül olcsón vehetők a vagongyári vendéglőben.

Pályázat könyvelői állásra az ipartestületi betegségélyző pénztárnál. Pályázó tartozik bizonyítvánnyal igazolni 1-ször hogy a kettős könyvitelt valamely tanintézetben elsajátította, 2-szor, hogy mint könyvelő legalább is egy évi gyakorlatot folytatott valamely bejegyzett kereskedelmi cég, vagy intézetnél. Fizetési és egyéb feltételek az ipartestületi betegségélyző pénztár titkári hivatalában megteudhatók. Pályázati határidő f. évi február hó 5. déli 12 óra.

Tanulóleányok és varróleányok fölvetetnek. Czim a kiadóhivatalban.

A Debreczeni Hitelbank

— Részvénytársaság —

f. é. február 1-én

megkezdte működését.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, értékpapírokra, árukra.

Óvadékkölcsönöket

ad bérlőknek és vállalkozóknak.

Jelzálog- és törlesztéses

(amortizációs) kölcsönöket engedélyez földbirtokokra és házakra a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket

betéti könyvecskére és folyószámlára a legmagasabb napi kamatláb mellett kamatoztatás végett.

Vesz és elad

mindennemű értékpapírt és ércpénzt, valamint

Elfogad megbízásokat

ilyenek vételére vagy eladására és minden a bankszakmába vágó ügyletek kötésére.

Üzleti helyiség

Széchenyi utca, 1. sz. I. emelet.

Az igazgatóság.

Saját magát károsítja, aki szőlőoltvány-szükségletét nem fedezi

a Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél.

Tulajdonos:

Caspari Frigyes Medgyes, Erdély. A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Mérnöki irodánkat

Debreczenben

Bank-palota, I., fölépcső, II. emelet 28. szám alatt

megnyitottuk.

Sipos és Szász

⇒⇒⇒ mérnökök. ⇒⇒⇒

Szélűző, görcscsillapító

Bibergeil-csöppek.

Egy az étvágyat gerjesztő és az emésztést előidéző házi szer.

— Egy üveg ára 1 kor. —

2 üvegnél kevesebb (Utánvét K 2.50) postán nem küldetik. — Kapható

Julius Bittner's gyógyszerésznél Gloggnitz (Alsó-Ausztria.)

Aláírási felhívás!

A **HAJDUMEGYEI NÉPBANK** mint szövetkezet 1905. évi január 1-én megnyitja második évtársulatát.

Felhívjuk Debreczen város és vidéke közönségét ezen második évtársulatba való belépésre.

Az általános bizalmat, melyet egy a tőkegyűjtő, mint a hitelt igénylő közönség intézetünkbe helyezett, leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy daczára rövid egy esztendei fennállásának, tagjai száma már is meghaladja a 800-at kik 4500 tőrszabatra több mint 120,000 Koronát fizettek eddig be, mely összeg az évtársulatok tartamát véve alapul

600,000 Korona tőrszabatt tőkének felel meg.

Egy tőrszabatra hetenként öt éven át 50 fillér (25 kr.) fizetendő. Az így összegyűlt tőrszabatt várha hasznos eredmény, mely mint már eddig megállapítható

6% kamatozásnak felel meg, a tagok között tőrszabattok arányában lesz felosztandó.

A szövetkezet tagjai olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig:

előlegképen befizetésük 1/10 része erejéig, megfelelő kezesek jóállása mellett, továbbá arany-, ezüstnemű és értékpapír zálogra, végül jelzálogra.

A kölcsönök kamatai úgy mint eddig, a tőrszabattokkal együtt hetenként is fizethetők és emellett jövőre a közönség kényelmére újabb előnyös ujitásokat hozunk be.

A második évtársulatba belépő tag hitelre már most igényt tarthat, mely esetben a befizetések csak a jövő év január elsején kezdődnek, mely körülmény megkiméli az új tagokat a folyó év elmúlt heteinek és késedelmi illetekeinek levonásától.

Jelentkezések a második évtársulatba való belépés iránt az intézet helyiségében (Piacz-utca 26. szám a fővárosi épületében) bármely nap délelőtt, úgy mint délután eszközölhetők.

Debreczen, 1904. november hó.

Dr. Révi Nándor, jogtanácsos.

Dr. Bruckner Ernő, elnök.